

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:	SECRETARIS:	PENNINGMEESTER:	REKENING:
A. VAN ISEGHEM	J.B. DREESEN	J.F. FALISE	750-9109554-54 of
IJzerstraat 1	Rode Kruisstraat 4	H. Serruyslaan 78/19	000-0788241-19
8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE	

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 17 Nr. 4 - april 88

VOOR DE INHOUDSTAFEL VAN DIT NUMMER, ZIE DE LAATSTE BLADZIJDE.

APRIL - ACTIVITEITEN

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten in de loop van de maand april.

A. In de reeks "Ken uw stad" een wandelvoordracht

op woensdag 20 april 1988 om 14 uur

voor een geleid bezoek aan

de RADIOMARITIEME DIENSTEN VAN DE KUST
en DE STEDELIJKE VISSERIJSSCHOOL JOHN BAUWENS

Van horen, kennen we als Oostendenaar OOSTENDE RADIO, de verbinding van (onze) wal met onze zeelui. Hoe OOSTENDE RADIO reilt en zeilt is voor de meesten onder ons een ander paar mouwen. Een enige gelegenheid om te weten te komen hoe het nu eigenlijk in zijn haak zit.

Oostende telt drie visserijscholen (er ligt er wel eentje op Bredens grondgebied maar dat neemt niet weg dat de school door en door Oostends is). De meest centrale van de drie is het prachtig moderne gebouw dat U alleen vanop afstand kent, de STEDELIJKE VISSERIJSSCHOOL JOHN BAUWENS. Vandaag krijgt U de kans de school ook eens aan de binnenkant te bekijken.

Samenkomst op woensdag 20 april om 13u45 voor het Hotel Melinda.

Wij verdelen ons in twee groepen die alternatief de ene en daarna de andere instelling bezoeken. Elk bezoek duurt ongeveer anderhalf uur.

Wij rekenen stellig op Uw aanwezigheid. Elk zegge het voort.

B. Op de avondvoordracht die doorgaat

op donderdag 28 april 1988 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr Colenstraat 6.

het onderwerp : ONTSTAANSGESCHIEDENIS VAN HET HAZEGRAS

de spreker : de heer Daniël FARASYN, Ere-Provisor Koninklijk Atheneum Gent Sint-Pieters.

Nu het Hazegras omsloten zit in de wurgende greep van de school-, kazerne- en administratieve randzones en bedreigd wordt door nieuwe havenplannen wordt het tijd deze, eens zo levendige, stadswijk in het zoeklicht te plaatsen.

Over het ontstaan en de groei van het Hazegras zijn in het verleden heel wat misverstanden gerezen.

Oorspronkelijk gepland als industrie en visserswijk, start de bewoning van het Hazegras omstreeks 1790. De wijk werd in de Franse en de Hollandse periode zeer weinig gestimuleerd. Vanaf 1830 kwam er echter schot in de zaak.

Ondanks het feit dat de spoorlijn Brussel-Oostende er reeds in 1838 kwam kreeg het Hazegras zijn eerste station slechts enkele jaren later. Maar laten wij daar liever ons geacht lid en Oostendekenner, bij uitstek, de heer Daniël FARASYN over aan het woord. Als kenner van het kwartier brengt hij ons vana- vond een van zijn 18 karaatse fijnstellingen op een boeiend aspect van onze Oostendse geschiedenis, die van het Hazegras.

Het is een avond die geen enkel Oostendebewust inwoner van onze stad mag missen. De toegang is vrij en kosteloos, ook voor niet-leden. Men zegge het voort.

J.B. DREESEN

DE LAATSTE STUIVER

De taverne die zich in de 18e eeuw langs de Duinenweg ten westen van de stad Oostende bevond is reeds ettelijke malen in de belangstelling geweest vanwege de eigenaardige naam DE LAATSTE STUIVER.

Voor de enen was het een laatste geldstuk (stuiver) voor de anderen gold de stelling dat het te maken had met een wegwaaiende duin (ook stuiver genoemd).

In het stadsarchief te Gent onder het fonds "Vreemde steden" kwam bij een opzoeking de volgende tekst voor :

"...que le cabaret nommé "Le Dernier Sol" situé près de la ville, et tous autres qui à l'avenir pourraient être établi à pareille distance seront sujets au payement des accises de la dite ville, comme ceux de son enclos. Sa Majesté voulant faciliter à la dite ville les moyens de subsister..."

Sol is hier een oude schrijfwijze van SOU = STUIVER.

Jan COOPMAN

ONS HEEMMUSEUM is

Open iedere zaterdag van 10u tot 12u
15u tot 17u

HET IS EVENEENS GEOPEND OP DEZELFDE UREN VAN 2 APRIL TOT EN MET 17 APRIL UITGENOMEN OP 5 EN 12 APRIL.

TOT EN MET 17 APRIL LOOPT DE TENTOONSTELLING "LUCHTVAART TE OOSTENDE" MET HET ACCENT OP "DE VERGANE GLORIE VAN DE LUCHTHAVEN VAN STENE".

HET OOSTENDSE LUNAPARK (1911-1914)

door Germain BILLIET

Dat Oostendse Lunapark, d.w.z. de ruïnes ervan, heb ik gekend. Nu ja : gekend ! Met de wetenschap dan van een ukkepek van vier jaar. Het is een nevelachtig maar toch reële herinnering aan een wanordelijke massa balken.

Mijn dertien jaar oudere zuster had mij op wandel meegenomen. Ongetwijfeld wou zij ook het ongewone spektakel zien van die uitgebrande reusachtige speeltent, gebouwd op de hoek van de Koninginnelaan en de toenmalige Avenue des Courses (nu de Astridlaan), die de laatste jaren vóór W.O. I duizenden liefhebbers van het rolschaatsen had aangetrokken. De fans van die sport vonden toen ook hun gading op de Rink van Den Helder (Van Iseghemlaan) en op die van de "Grottes" (bij het Royal Palace Hotel).

Grasduinend in het Carillon, op zoek naar "Strackeana", trof ik in de jaargangen 1911, 1912 en 1913 over dat Lunapark een vijftigtal berichten aan die mij ertoe aanzetten iets over het kort maar bewogen bestaan van dat amusementspaleis te evoceren. De wederwaardigheden van die betwiste kermiskeet zijn leerrijk. Ze illustreren de kronkelwegen van de administratie en de invloed van machten die achter de schermen werken. De gedetailleerde Carillon-berichten vat ik, soms in groepjes, samen.

Het Lunapark (= L.P.) duikt in onze Oostendse krant voor het eerst op in het nummer van 30 mei 1911. Hierin en in de nrs van 3, 8, 10, 13, 15 en 24 juni wordt tegenover dat L.P. negatief gereageerd. Ik resumeer. De Skating Rink, een gigantische houten constructie, rijst uit de grond maar krijgt direct de wind van voren. Tegen de eigenaar is procesverbaal opgemaakt (op 24 mei 1911) omdat hij beginnen te bouwen is zonder wettelijke toelating.

Op 3 juni wordt de vijandelijke stemming nog wat opgevijseld door een protestbrief waarin de anonieme schrijver de hele onderneming hekelt als volgt. Dat pretpark, zo dicht bij de koninklijke villa en waarvoor aantrekkelijke verkoopsters worden gevraagd, zal de hele zomer de rust van de koningin en van de jonge prinsen storen door het lawaai van orgelmuziek en luidruchtige schaatsers en ook door... geflirt in de maneschijn. Voor enkele duizenden zullen deftige families verjaagd worden. Oostende moet zich tegen die schanddaad verzetten.

Op 8 juni nieuw protest. Hoe is het mogelijk dat daar, tegen de tuin van het koninklijk verblijf, een grote kermiskraam gebouwd wordt ? Precies daar waar vroeger Leopold II een Brussels financier belet heeft te bouwen ! De regering is met dat terrein (staats eigendom) lichtzinnig omgesprongen. Zonder de koning of onze stad te raadplegen heeft de minister van Openbare Werken (nl. J. LIEBAERT) onderhandeld met een theaterdirecteur. Het is zo goed als zeker dat op de openingsdag van dat L.P. de koninklijke familie zal afreizen. Bovendien schijnt het dat de constructie 8 m buiten de bebouwbare zone ligt. De hele zaak is een blunder. Het slot is een woordspeling op de naam van de minister... "une gaffe bien digne d'un ministère qui confond facilement les mots liberté et... "Liebaerté"...

Op 10 juni wordt de aanval op het L.P. voortgezet. Het grote brandgevaar dat dit enorme plankengevaarte oplevert, is voldoende reden om de opening van het L.P. te verbieden. De openbare veiligheid staat op het spel.

Op 13 juni gaat de zaak juridisch aan het rollen. Het bestuur van het L.P. is volgende woensdag gedagvaard voor de politierechter wegens inbreuk op het gemeentereglement.

Op 15 juni meldt de krant dat vele lezers het brandgevaar, waarop gewezen wordt, beklemtonen. En toch gaat de bouw door.

Op 24 juni verschijnt het verslag van de rechtszitting. De stad Oostende heeft geprocedeerd tegen de heer MOURU DE LACOTTE, directeur van het L.P. en tegen de heer L. FONTAINE, aannemer. Na vergeefse waarschuwingen van de stad, zelfs na een procesverbaal hebben die heren zonder toelating en bovendien buiten de rooilijn gebouwd. Daarom eist de stad de afbraak van het L.P. De advocaat van de verdediging probeert zijn cliënt voor te stellen als het slachtoffer van een reeks vergissingen. Verder vergelijkt hij het L.P. met de Noorse stallingen. Beide zijn veilig. - Die vergelijking mankt, zegt de tegenpartij. De toeloop in het L.P. zal het gevaar vergroten. De Noorse stallingen worden weinig gebruikt en daar is geen volk. - De debatten worden volgende woensdag voortgezet.

En op 27 juni horen we een andere klok, in een brief van MOURU DE LACOTTE. Deze protesteert tegen de boze artikels. Het L.P. wordt een belangrijke attractie. Zijn façade zal een repliek zijn van het Brusselse expogebouw. Alle brandgevaar wordt volstrekt vermeden. Deze week wordt het L.P. helemaal onbrandbaar gemaakt. - Maar hier was M. DE LACOTTE een slecht profeet.

Op 1 juli lezen we dat de L.P.-zaak wordt uitgesteld omdat de besluiten van Mr. VERBESSEN, advocaat van M. DE LACOTTE, te laat werden ingediend. Drie dagen later volgt een sensationeel bericht waaruit duidelijk blijkt dat de directeur van de controversiële Skating Rink krachtige steun geniet. Inderdaad, op bevel van de minister van Financiën (dat was toen M. LÉVIE) wordt het onderzoek tegen de heer M. DE LACOTTE opgeschort.

Onze krant, plots van houding veranderd, zwaait nu in de nrs van 22 en 25 juli, 1, 3, 8, 9, 11 en 26 augustus en 21 september aardig met het wierookvat. Ik resumeer weer. In de loop van juli is het pretpark geopend en het heeft nu krachtige wind in de zeilen. De opening was een groot succes. Het gebouw is voltooid. Het publiek is opgetogen over de attracties. De schaatsbaan ligt in een feeëriek verlicht decor. Het L.P. dankt zijn populariteit aan zijn gezelligheid, zijn redelijke toegangsprijzen en zijn waaier van gemakkelikheden voor groot en klein. Daarom is er elke avond zoveel volk rond de ruime Rink, op de bowling en in de tuin. Talrijke schaatsers en toeschouwers geven daar rendez-vous. Met thee en gebak.

Op zaterdag 12 augustus organiseert de Smart Sporting Club van Brussel hier een liefdadigheidsfeest ten voordele van de Crèche Marie-Louise (psychologisch clever gezien). Op het programma allerlei wedstrijden : two-step, black and white (snap ik niet), een grote carrousel. Op de dijk een afstandsproef Oostende-Middelkerke-Oostende voor professionals, begiftigd met 500 ₣ prijzen. Verscheidene kampioenen, o.a. die van Ierland en van Holland nemen eraan deel.

Wegens de luchtvaartwedstrijd Blankenberge-Oostende wordt dat fameuze feest verplaatst naar 23 augustus. Op 26 augustus krijgen we daarvan het verslag. Het was een reüsite. Het 3de linieregiment gaf een concert, de burgemeester van Oostende (op de eretribune) deelde de prijzen uit. Bravo voor de organisatoren, vooral graaf CORNET DE WAYS RUART.

Maar... hoge bomen vangen veel wind. De storm van 30 september heeft op zee mensenlevens geëist en in heel de stad zware schade veroorzaakt. Ook het L.P. is erg toegetakeld. Le Carillon meldt op 3 oktober : hele panelen zijn weggerukt, vele ruiten ingeslagen, de piste ligt vol hout en glas.

Op 5, 7 en 14 oktober optimistischer berichten : over enkele dagen is de baan weer bruikbaar. Er wordt een wintertuin ingericht. Feesten worden aangekondigd waaronder weer een ten voordele van de Crèche Marie-Louise. De toegangsprijs wordt van 0,25 op 0,50 Fr gebracht. Het L.P. zal heel het winterseizoen open blijven. Directeur is nu de heer RAEMAECKERS. In de piste zal een strook voorzien worden voor rolschaatsen en een voor dans. Op initiatief van de Aeroclub en de Automobiëclub wordt een groot galafeest gegeven voor de kas van de slachtoffers van de zee.

Op 12 oktober werd het L.P. heropend met een welgeslaagd liefdadigheidsfeest. De zaal was fijn versierd en verlicht. Er waren snelheidswedstrijden voor de Lunabeker. In hetzelfde nummer wordt apart, met opvallende letters, volgende advertentie afgedrukt :

LUNA PARK - Ostende, Avenue de la Reine - Le plus grand Rink de Belgique - 1.800 mètres de piste - 3 séances par jour :
matin 10 h - après midi 2h30 - soir 8 h - Patins : 1 Fr - Carnet de billets à prix réduits - Salle de fêtes - jardin d'hiver -
Les patineurs munis de leurs patins bénéficient du droit d'entrée.

Op 21 oktober een speciaal bericht : in het L.P. wordt vandaag een reuzeorkestrion ingewijd dat 92 muzikanten vervangt. Voor de volgende donderdag worden allerlei wedstrijden aangekondigd : gymkana (behendigheidspoeven) en hoepelwedstrijden voor meisjes en jongens.

Op 7 november roept de joernalist : Opgepast ! Hij onderstreept enerzijds de stijgende bijval van het L.P. maar waarschuwt tegelijk voor het gevaar van de twee grote (modieuze) spelden in de hoeden van schaatsende dames. Aangepaste kledij wordt aanbevolen, b.v. de Russische tuniek-blouse.

Op 9, 11, 16 en 23 november nog korte berichtjes.

Op 25 november schrijft reporter CHARLEY dat hij aangenaam verrast is door veranderingen aangebracht in het L.P. : sterker elektrisch licht, prachtige gekleurde lampen, smaakvolle versiering. Nog enkele verbeteringen aan het dak en dan is het perfect. Nog iets : de beroemde schaatser MONOHAN is geëngageerd voor een tiental vertoningen.

Maar de hemel boven het L.P. wordt donker. Themis laat haar prooi niet los. Op 2 en 7 december krijgen we verslag van het L.P.-proces gehouden op 29 november.

Gaston MOURU DE LACOTTE, theaterdirecteur (geb. Ukkel 22.04.1867) en Louis FONTAINE, aannemer (geb. Montroeuil-sur-Haine 17.04.1880) hebben een Skating Rink gebouwd zonder voorafgaande toelating, ze hebben de gevels daarvan opgetrokken met houten panelen en ze hebben de rooilijn niet gevolgd.

M. DE LACOTTE wringt zich in allerlei bochten. Hij beweert dat hij op het ogenblik van de bouw geen huurder meer was van het terrein. Sterker nog : dat de hoge overheid hem het recht en de verplichting had gegeven de Skating te bouwen. Bovendien gaat het hier om een tijdelijke constructie want de Belgische staat wil het terrein een andere bestemming geven. En tenslotte : op het plan stond er geen aanduiding om achteruit te bouwen. Maar

al die smoesjes baten niet en de twee heren worden veroordeeld om op hun kosten de gewraakte constructie af te breken op één maand tijd.

Toch was dat nog niet het einde van het L.P. want de beschuldigen gingen in appel. En het L.P. zette zijn onzeker bestaan voort. Carillonberichten van 14, 19, 23 en 28 december bewijzen dat. De Ostend Roller Hockey Club organiseerde o.l.v. de heer R. DE VRIÈRE een tweede liefdadigheidsfeest ten voordele van de slachtoffers van de zee. Op het programma : two-step, gymkana voor militairen, Amerikaanse aflossingswedstrijd over één uur met ploegen van vier man. Het was weer een voltreffer : veel volk, mooie toiletten, volzette piste, kokette versiering, muziek van het 3de linieregiment, vlotte organisatie.

En het pretpark ging actief het jaar 1912 in. Dat leren we uit de berichten van 25, 27 en 30 januari. Weer een liefdadigheidsfeest op 27 januari. Met een geweldig programma : een snelheidswedstrijd over 10 km met kampioenen uit Ieper, Gent, Antwerpen en zelfs een Duitser uit Passau. Ook een duel : schaatser tegen wielrenner. Verder barn-dance (=pas de quatre). Opnieuw een grote toeloop. Maar er waren twee schaduwvlekken : de gebrekkige verwarming en het late aanvangsuur (21u30). En op 3 februari alweer een liefdadigheidsfeest.

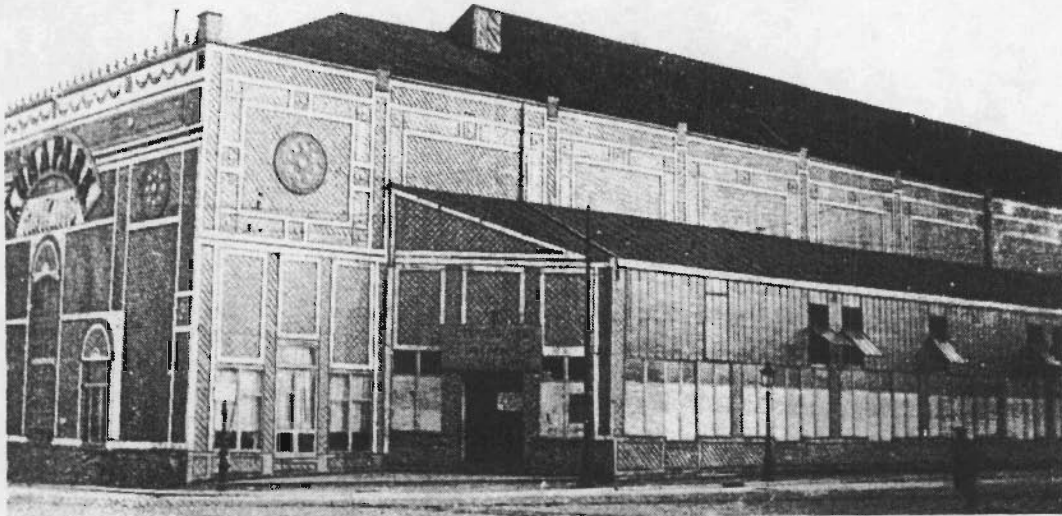
Bedriegelijk zijn al die mooi dagen. In de verte gromt het onweer. Op 9 maart meldt onze krant dat het tribunaal van Brugge uitspraak gedaan heeft in de L.P.-zaak. Alle argumenten van de verdediging zijn verworpen. Een uitstel van twee jaar, zgn. nodig voor de sloping, wordt geweigerd. De stad Oostende mag tot de afbraak overgaan, op kosten van eigenaar en aannemer, indien het gebouw niet neergehaald is binnen één maand.

Maar, alsof er niets gebeurd is, organiseert de directie op 23 maart een gala-avond om het winterseizoen af te sluiten. Met een gevarieerd programma. en de pret is nog niet uit. Op 25 april lezen we dat het L.P. opgeknapt is en op 11 juni horen we dat Lolotte, de schaatsende beer, voor de laatste keer is opgetreden. Hij vertrekt naar Engeland. Ter compensatie wordt het sensationele debuut van een jonge talentvolle schaatster (12 jaar oud) aangekondigd.

Berichten van 13 en 18 juli. Het L.P. was een tijdje gesloten maar op 13 juli opent het weer zijn deuren. De directie heeft uitgelezen schaatsleraars in dienst genomen en belooft leuke attracties voor het seizoen, meer dan 50 die elke week gedeeltelijk zullen vernieuwd worden. De tuinen zijn open van 10 u. tot middernacht. Zaterdag en zondag a.s. (20 en 21 juli) wordt een groot circusnummer opgevoerd in de tuinen. Dranken worden rondgediend door bevallige Zeelandse kelnerinnen in nationale klederdracht. Het wordt een soort Vlaamse kermis. En alle dagen : bal in open lucht.

Op 2 en 23 augustus weer propagandistische berichtjes. Het L.P. is volksgeliefd. De verlichte tuin met eigen attracties ziet er sprookjesachtig uit. De ideale piste is voortdurend bezet. De schaatsmeesters hebben het uiterst druk. In het L.P. is het heel gezellig.

De zomer gaat voorbij en het L.P. schijnt onaantastbaar. Op 12 oktober verheugend nieuws ! De heer J. JÉRÔME, de nieuwe "sympathieke directeur", deelt mee dat de Skating deze winter openblijft. Tegen 'n speciaal tarief. De toegang : 0,25 ₣ - met schaatsen : 1 ₣. Een abonnement voor 10 tickets kost 7,5 ₣, voor 20 tickets : 14 ₣.

A. VAN CAILLIE (met toelating)

De Skating zal open zijn : maandag, donderdag, zaterdag, zondag en feestdagen - 3 seances per dag.

Maar een ingezonden brief gooit roet in het eten (15 oktober). De Oostendse bevolking is niet zo blij met dat communiqué. Dat het L.P. 's winters open blijft schaadt de Oostendse handel. Waarom voert de stad het vonnis niet uit tegen "cette ignoble baraque qui dépare tout le quartier" ? De stad is te laks. Veel vreemdelingen, afgeschrikt door het lawaai van die Luna, zijn weggebleven. Ze zullen volgende zomer ook niet komen als die affreuze barak niet afgebroken is. De burgemeester moet ingrijpen. De zaak is belangrijker dan hij denkt.

Maar 1912 gaat voorbij en volgens de berichten van 22 maart en 1 april is het L.P. nog springlevend. Tijdens de paasdagen kun je er BABY NELL gaan bewonderen, de jongste en kleinste schaatster ter wereld (6 jaar oud). Ze glijdt buitengewoon sierlijk en vaardig en voert met ongelooflijk gemak heel moeilijke oefeningen uit o.a. met de hoepel en ook dwars door brandende kaarsen. Ze krijgt dan ook veel applaus.

En toch is dat alles maar schijn. Maakt de juridische molen langzaam, hij knarst gestadig. Er is nu kordaat achter de schermen gewerkt. Twee berichten, als twee mokerslagen, verkondigen plots de definitieve ondergang van het L.P.

Op 6 september 1913 vernemen we dat de eigenaars van het L.P. over enkele dagen met de afbraak van het gebouw zullen beginnen. Volgens een overeenkomst tussen de staat en de heer MOURU DE LACOTTE moet dat werk voltooid zijn tegen 15 oktober a.s.

Drie maanden later (6 december 1913) nieuwe verrassing : het L.P. wordt niet afgebroken vóór 1916 maar rolschaatsen wordt er verboden en het orkestrion mag er niet meer spelen. In het gebouw kunnen nog uitsluitend sportexposities gehouden worden. Oostendse sportlui houden zich daar al mee bezig. Dat is het allerlaatste bericht in Le Carillon over dat excentrieke L.P. Als expositietent wordt het in de loop van 1914 nergens in het blad vermeld.

In het begin van de oorlog komt het L.P. nog eens in het nieuws, maar dan in L'Echo d'Ostende. Op 6 september vraagt die krant

Brand van het "Luna park"
Naïef olieverschilderijtje door G. VERKOUILLE - Oostende,
Heemkring De Plate.

zich af of men in dat groot gebouw niet talrijke vluchtelingen zou kunnen onderbrengen.

Maar de dagen van het L.P. zijn geteld. Twee maanden na de Duitse bezetting (15 oktober 1914) gebeurt het drama. Op 21 december brandt het L.P. volledig uit. De bekende oorlogskroniek "Oostende onder de Duitse bezetting" van A. ELLEBOUDT en Dr. G. LEFÈVRE vermeldt dat feit vrij uitvoerig (blz. 161-162). Het gerucht dat Duitse matrozen de brandstichters waren, wordt op 22 december door een bekendmaking van Stadtkommandant BITTINGER als volgt de kop ingedrukt : "...de dader heeft op de Kommandantur, in tegenwoordigheid van de hoofdcommissaris van politie, alles bekend en is wegens onvrijwillige brandstichting en lichamelijke verwonding aangehouden".

Wat was er gebeurd ? Uit het onderzoek ingesteld door commissaris E. DANNEEL bleek dat de brand te wijten was aan een grove onvoorzichtigheid van de conciërge. Deze had nl. aan Duitse soldaten, die schikkingen kwamen treffen voor het stallen van paarden, een zestal bokalen met buskruit uit een sporttentoonstelling laten zien. Een soldaat had een brandende lucifer tegen het buskruit gehouden maar het vlammetje doofde uit. Toen had de huisbewaarder op zijn beurt een lucifer aangestoken. Daarop volgde een ontploffing waardoor de soldaat in zijn gezicht verbrand werd en het gebouw weldra in lichter laaie stond. Het ging helemaal in de vlammen op met lichte ontploffingen veroorzaakt door de munitie die er lag. De villa's in de buurt bleven gespaard.

Zo ging dat populaire Lunapark, drie jaar tevoren door zijn stichter, ironisch genoeg "entièremment ignifugé" verklaard, knetterend ter ziele.

JAN DE CLERCK, KUNSTSCHILDER (7)

door Norbert HOSTYN

1915

Samen met tal van andere Belgische kunstenaars hield Jan DE CLERCK in maart 1915 een "Belgian Exhibition of Modern Art" in de Municipal Art Gallery te Kingston-upon-Thames. De catalogus vermeldde de namen van A. AMBRAMOVITZ, Robert BOUDRY, Gerard CEUNIS, Jan DE CLERCK, Léonard DE SELLIERS, Célestin JACQUET, Henri KOKKEN, Constant PERMEKE, Edgard TYTGAT en Fernand VERHAEGEN.

Het was Jan DE CLERCK die de openingsrede van deze tentoonstelling uitsprak. Tijdens zijn uiteenzetting drukte hij zijn intense bewondering uit voor de kunst van twee Engelse artisten : zijn vriend Frank BRANGWYN (1867-1943), tevens voorzitter van de "Internationalis Artium Corporatio" en John SARGENT.

Jan DE CLERCK was met niet minder dan 10 werken vertegenwoordigd : "Kingston. Temps gris", "La Rade silencieuse. Ostende", "Repos forcé. Ostende", "Repos. Ostende", "La Laveuse. Ostende", "Le soleil jette...", "The first snow. Cheam village", "Evening at old Malden Smithy", "Impression du Soir" pastel en "Le Livre rouge" (tekening).

Het werk "Kingston. Temps gris" is niets anders dan het gekende schilderij "A rainy day at Kingston" uit 1915, in kleur afgebeeld in het kunstboek "Belgian Art in Exile", een uitgave van "COLOUR" (Londen, 1916).

Tijdens de tentoonstelling te Kingston schonk Jan DE CLERCK het werk aan de "Knox Guild" om het ten gelde te maken ten voordele van de Belgische soldaten en van het Rood Kruishospitaal te Malden. Tot op vandaag berust het doek in de verzamelingen van de Art Gallery te Kingston-upon-Thames.

Jan DE CLERCK's inzendingen naar het salon te Kingston werden kort besproken in "The Times" van 20 maart 1915 : "Of the group of pictures by Mr. Jan De Clerck, 'Kingston. Temps gris' and 'Evening at Old Malden Smithy' display high appreciation of atmosphere and light".

Tijdens zijn verblijf in Engeland zou Jan DE CLERCK ook tal van

voordrachten over artistieke onderwerpen gegeven hebben. Tevens was hij lid van de "Thames Valley Arts Club", een vereniging die kunstschilders, zowel beroeps als amateurs, uit de streek verenigde. DE CLERCK stelde tentoon in de salons van die Club.

Enkele werken uit 1915 : "Te Teddington" (Oostende, verz. Mevr. J. MAES) olie op doek; 92 x 60. - "Portret van Oscar De Clerck" (Oostende, verz. Mevr. J. MAES) olie op doek; 59 x 52.

Dit portret is uitgevoerd in een eigenaardige stijl, opgebouwd uit vierkante vlakjes die tot een levendige geheelindruk versmelten.

Deze doorgedreven technische prestatie nu, vinden we bijna letterlijk terug in het portret van Wilhelm UHDE anno 1907 door Robert DELAUNAY geschilderd (Toronto, privé-verzameling).

1916

Deelname aan een tentoonstelling in het museum te Folkestone, ingericht op initiatief van Paul LAMBOTTE. Bij de deelnemers vinden we namen terug als Amedée LYNEN, James ENSOR, Alice RONNER, Constant PERMEKE, Albert BAERTSOEN, Léon FREDERIC, Ferdinand KHNOFFFF en Victor GILSOUL. Jan DE CLERCK was erbij met "Vissersboot te Oostende" en "Weg in de winter" (1).

Te Londen schenkt hij zijn "Oostendse vissersvrouw" uit 1907 aan Minister VAN DE VELDE, ten voordele van liefdadige werken. Ten bate van het Rode Kruis te Rouen schonk hij de pastel "Avond te Brugge".

Enkele werken uit 1916 : "Hoekje aan de Thames" (aquapastel), werd gekocht door Sir YEO uit Londen en "In de schaduw", destijds in het Museum voor Schone Kunsten te Oostende.

1917

Deelname aan een tentoonstelling te Christiana (Oslo) met een "Slopje te Nieuwpoort", een pastel uit 1905 en een "Oostendse sloep", een olieverf uit 1907.

Jan DE CLERCK schenkt acht aquarellen, diverse gezichtjes te Brugge en Nieuwpoort voorstellend aan Mevrouw MATTON, voor liefdadige werken te Londen.

Deelname aan het 23e Salon van de "Thames Valley Arts Club" met "Herinnering aan Nieuwpoort" (2) en aan de Belgische tentoonstelling te Rotterdam met "Binnenvaren", een olieverf uit 1907.

Uit 1917 ook, stamt het schilderij "De Schilder en zijn werk", ook genaamd "Omnia fugunt, ars manet" : de kunstenaar, vergaat net als iedereen, tot stof. Hij is vergankelijk. Zijn werk blijft echter, en daardoor is ook de kunstenaar vereeuwigd.

Het Londense tijdschrift "Colour" pakt uit met een speciale editie "Allies in Art". Daarin wordt in kleur Jan DE CLERCK's "Portret van Oscar De Clerck" afgebeeld. Oscar DE CLERCK zelf staat er vermeld met het beeldhouwwerk "Portret van Stokowsky".

De brief die volgt, en die we terugvonden in de papieren van Jan DE CLERCK (verz. MAES, Oostende), werd geschreven door de dichter Daan BOENS.

Daan BOENS (Oostende, 1893 - Gent, 1977), was een van Jan DE CLERCK's beste vrienden. Hij was een zoon van kleine middenstanders uit het Oostendse visserskwartier, was een knap student en stond anno 1914 ingeschreven in de Luikse universiteit, afdeling Wijsbegeerte en Kunstgeschiedenis.

BOENS zou het in 1925 na een korte politieke carrière in de Belgische Werkliedenpartij tot Volksvertegenwoordiger brengen.

In Jan DE CLERCK's nalatenschap staken meerdere dichtbundels van Daan BOENS met opdrachten in geschreven. Uit de brief die volgt leren we Daan BOENS kennen als een jongeman met dezelfde artistieke idealen als Jan DE CLERCK zelf.

To Jan De Clerck Esq.
"Beechcroft"
Worcester Park
Surrey - England

Daan Boens
Z. 68 - 11e Cie
AB 7C
Belgische Legerposterij 30 III 18
Z. 68 - 11e Cie 28 maart 1918

Beste Jan,

Ik geloof dat gij verloren zijt tusschen uwe munities en obussen, of laat u zelfs de zondag geen rust, en zit de inspiratie van het prachtig doek (dat gij bezig waart toen Hippolite het mocht bewonderen) zo in uw hoofd dat gij uwe goede vrienden vergeet ?

Ik moet u melden, en het verveelt mij grootelijks, dat de congés gesloten zijn, en dat ik dus wachten moet, en niet weet wanneer ik komen zal.

In alle geval, ik verwittig u, vóór ik kom. De zaken zijn hier raar.

Dit belet niet dat ik een Vlaamsche voordracht gereed heb voor de Belgica : "Moed in lijden", en een fransche : "L'art au front" voor de Artists' Committee. Een datum vaststellen is mij nu nog onmogelijk. Ik verlang nochtans om u allen weer te zien. Het moet een woensdag of donderdag zijn voor de Belgica. Een zondag zou zeker best passen voor de Artists' Committee.

Heb jij al nieuws van Oscar en zijn concours ? Ik ben al zoo benieuwd als jij allen zijn kunt.

Jan, weet jij dat men mij bij mijn laatste voordracht hier aan 't front voor een stamp-volle zaal, begroette als de beste der Vlaamsche dichters aan 't front. Dit doet me genoegen te zien, dat mijn ijveren een goeden uitslag heeft. Na den oorlog zullen mijn verzen gelezen worden, en veel ! Ge zult het zien.

Nu nog een vraag, die Section Archéologique aan 't front bestaat niet. Wat bestaat is een Hoogeschool te Hondshoote.

Etant ancien élève de l'Université de Liège (3 années d'Art et Archéologie) une étude approfondie de la philosophie m'étant

nécessaire pour la reprise de mes études après guerre, étant un jeune littéraire du quel on peut justement espérer les meilleurs résultats, je suis désireux, et je sollicite la faveur de pouvoir suivre le cours de philosophie (psychologie et morale) à l'Université de Hondschoote.

Zijt gij bij machte dat te vragen aan Constant, hem erop wijzende dat vorige vraag "visait la faculté de me préparer à la reprise des cours d'après guerre" ?

Doe gij die vraag, als het niet te veel is, Jan ? Ik zal ze van mijn kant doen. Louis schrijft mij altijd dat gij altijd van mij spreekt. Ik weet dat gij veel voor mij zoudt doen. Ik maak er dus misbruik van.

Nu ga ik slapen, and a lot of friendly kisses for yoy all !

Trouw,
Uw Daan.

-
- (1) The Museum Folkestone. Exhibition of Modern Belgian Pictures under the Auspices of the Belgian Ministry of Fine Arts, Folkestone, 1916, nrs. 85-86.
 - (2) The Thames Valley Arts Club. Catalogue of the Twenty-Third Exhibition, s.l., 1917, p. 12, nr. 30.

(vervolgt)

EIGENAARS VAN SCHILDERIJEN VAN JAN DE CLERCK MOGEN ZICH STEEDS MELDEN BIJ N. HOSTYN, STEDELIJKE MUSEA, WAPENPLEIN, OOSTENDE.
059/80.53.35 : ER WORDT ERNSTIG GEDACHT AAN EEN KUNSTBOEK
OVER DE MEESTER.
OOK "SPONSORS" ZIJN WELKOM !

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIETARD

DE LIJNVISSERSMAATSCHAPPIJEN

In dit artikel wordt alleen maar gehandeld over het lijnvissen in zoetwater, er is dus in geen enkel geval sprake van zeevisvangst of hengelen op zee.

In Oostende waren er voor de eeuwwisseling en dit tot kort voor W.O. II, verschillende voornamen en gekende lijnvissersmaatschappijen.

Deze verenigingen organiseerden ieder jaar verschillende wedstrijden onder hun aangesloten leden. Ook werden er wedstrijden gehouden met andere clubs van Oostende of andere steden.

Deze wedstrijden werden voornamelijk gehouden in de vijvers van het Maria-Hendrikapark (beter gekend als het Bosje). Gedurende de wedstrijden in eigen clubverband, werd er dan gevist voor de titel van "Koning".

Bij andere wedstrijden met verschillende verenigingen was het vooral voor de prijzen en bekens dat er gevist werd.

De voornaamste Oostendse verenigingen voor de visserssport waren "DE OPLETTENDHEID EN GEDULD" en de "KARPERVISSERS" en nog enkele

andere. Ze waren allen in de omstreken gekend.

Bijna alle lijnvissersmaatschappijen in Oostende waren gelegen in de onmiddellijke omgeving van het Bosje, vooral in de omringende wijken "Hazegras", "Meiboom", "Konterdam" en "Hospitaal".

Bij iedere wedstrijd werden er dan bekercs en medailles geschonken. Veel van deze medailles zijn er niet te vinden, daar ze vooral in het clubhuis van de vereniging tentoongesteld bleven.

De hieronder beschreven en afgebeelde medailles hebben in de loop der jaren een plaats gevonden in mijn verzameling. Ze belichten een ander facet van het maatschappelijk leven van onze stad.

1899 MEDAILLE VERGULD BRONS Ø 40 mm BOL & RING

R. OSTENDE

Stadswapen van Oostende boven 2 gekruiste takkenbundels.

V. 2 lauwertakken in kransvorm met middenin een tekst verdeeld over 4 lijnen :

. CONCOURS DE PECHE ./A LA/LIGNE/1899

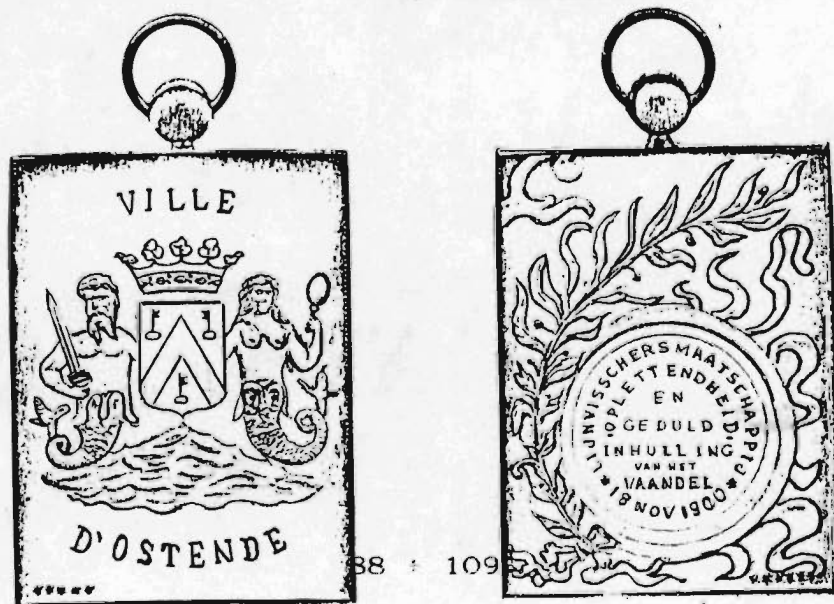
1900 MEDAILLE VERGULD BRONS AFM. 46/61 mm BOL & RING

R. Bovenaan VILLE en onderaan D'OSTENDE met in het midden het stadswapen van Oostende boven het water. In de linkerbenenhoek 5 ingeslagen rozen.

V. Een lauwertak links in het veld met rechts een medaillon met tekst verdeeld over 8 lijnen :

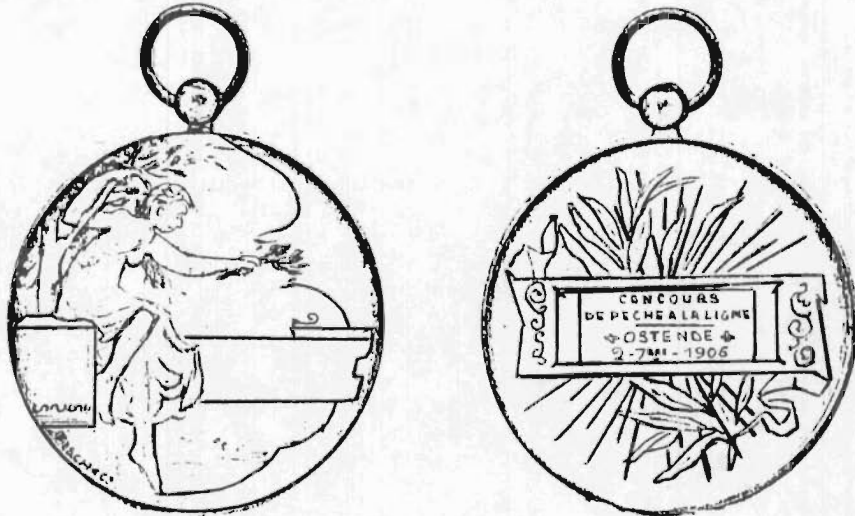
LIJNVISSERSMAATSCHAPPIJ/OPLETTENDHEID/EN/GEDULD/INHULDIGING/
VAN HET/VAANDEL/18 NOV 1900

In de rechterbenenhoek 5 ingeslagen rozen.

1906 MEDAILLE VERZILVERD BRONS Ø 51 mm BOL & RING

- R. Links een gezeten vrouw zich vasthoudend aan een boom met een lauwertak in de linkerhand. Versiering in Jugendstil, links onderaan FISCH & C°.
- V. Palmtakken en zonnestralen over het ganse veld met in het midden een sierrol met een tekst verdeeld over 4 lijnen :
CONCOURS/DE PECHE A LA LIGNE/*OSTENDE*/2 - 7me - 1906

1931 MEDAILLE IN BRONS AFM. 52/70 mm IN PLAKKETVORM

- R. Onderaan versiering met 2 eiketakken en verder rondom in Jugendstil. In het midden een tafereel van een visser in boot met op de achtergrond 6 bomen.
- V. Een tekst gegraveerd en verdeeld over 4 lijnen :
KOOREN AUGUSTE/KONING/GEVISCHT DEN 10-5-31/OOSTENDE

1935 MEDAILLE VERZILVERD BRONS AFM. 29/40 mm MET RING

- R. Versieringen in Jugendstil en lauwertakken in het midden. Een medaillon in het midden met een zicht onder water, 3 vissen in het riet.
- V. Versieringen in Jugendstil en lauwertakken in het midden. Een

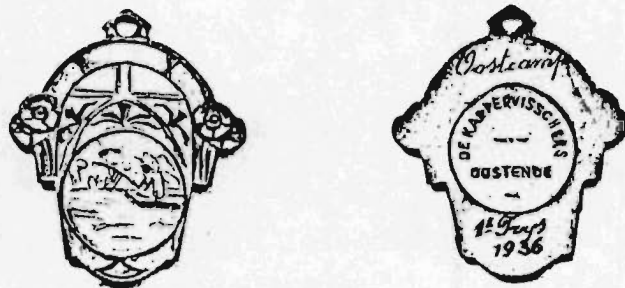
tekst verdeeld over 4 lijnen :
DE KARPERVISSCHERS/OOSTENDE/1935/KONING

1936 MEDAILLE VERZILVERD BRONS AFM. 32/36 mm RING

R. Versieringen met bloemen en takken boven het medaillon in het midden. Op deze medaillon een tafereel van een visser in een sloep.

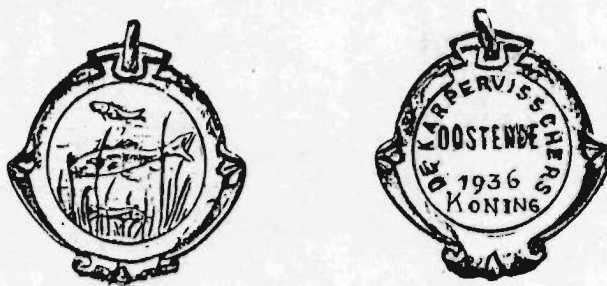
V. Een tekst verdeeld over 5 lijnen :
OOSTCAMP/DE KARPERVISSCHERS/OOSTENDE/1e PRIJS/1936

1936 MEDAILLE VERZILVERD BRONS Ø 32 mm MET RING

R. Versieringen rond een medaillon. In het midden van de medaillon een zicht op 3 vissen in het water en tussen het riet.

V. Versieringen rond een medaillon en in het midden een tekst verdeeld over 4 lijnen :
DE KARPERVISSCHERS/OOSTENDE/1936/KONING

1937 MEDAILLE VERZILVERD BRONS AFM. 26/36 mm MET RING

R. Lijnversieringen rond een medaillon. Op dit medaillon een tafereel van een visser in zijn sloep.

V. Een tekst verdeeld over 4 lijnen :
KONING/DE KARPERVISSCHERS/OOSTENDE/1937

1937 MEDAILLE VERZILVERD BRONS AFM. 35/36 mm MET RING

R. In de driehoeken een bloemmotief en in het midden een tafereel van een visser in zijn sloep.

V. Een tekst verdeeld over 5 lijnen :

1e PRIJS/DE KARPERSCHERS/OOSTENDE/OOSTENDE/1937

MEDAILLE VERZILVERD BRONS Ø 29 mm MET RING

R. Rondom versieringen en in het midden een tafereel van een visser in zijn sloep.

V. Een tekst verdeeld over 4 lijnen :

1e PRIJS/YPER/DE KARPERSCHERS/OOSTENDE

THEMATENTOONSTELLING

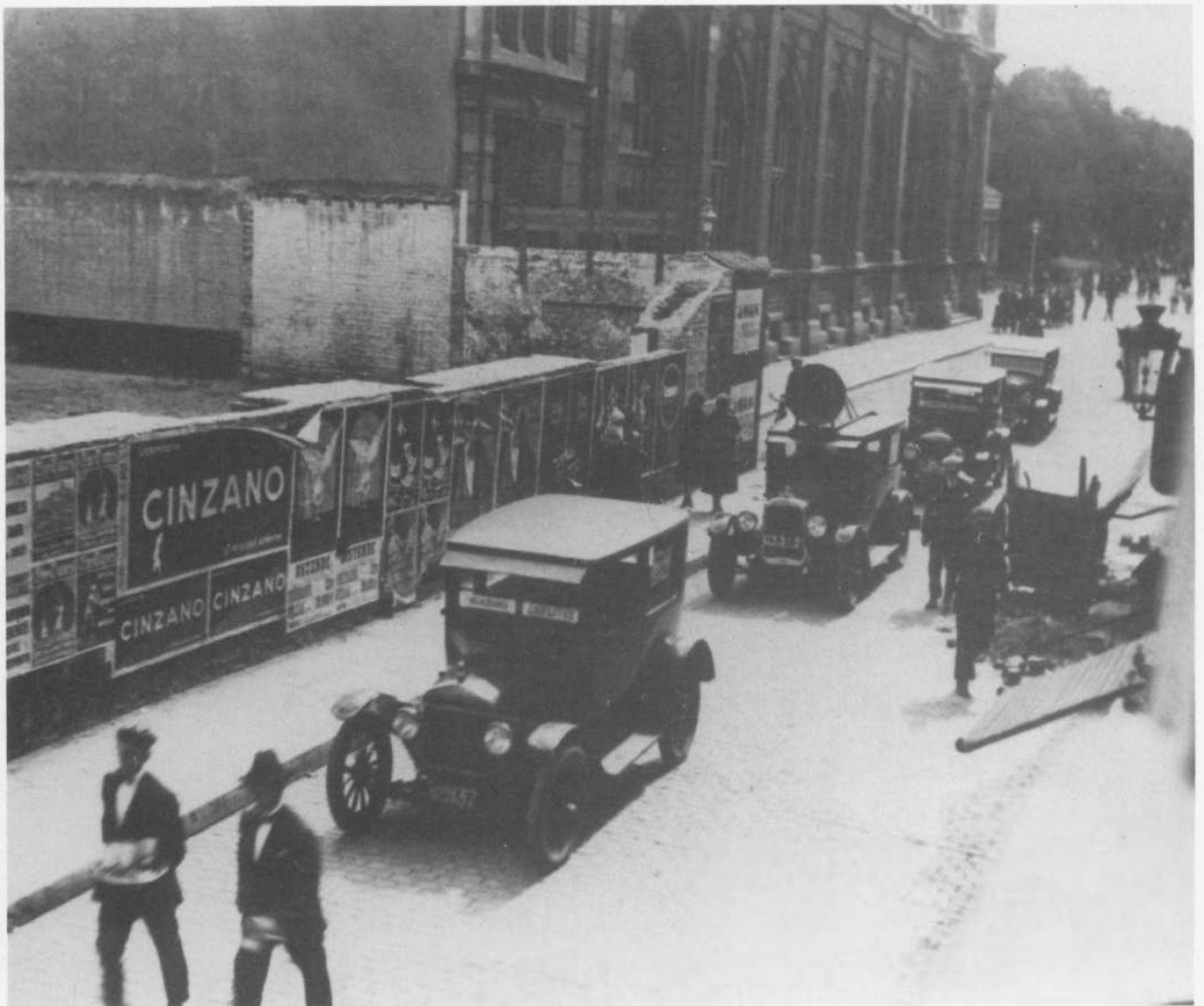
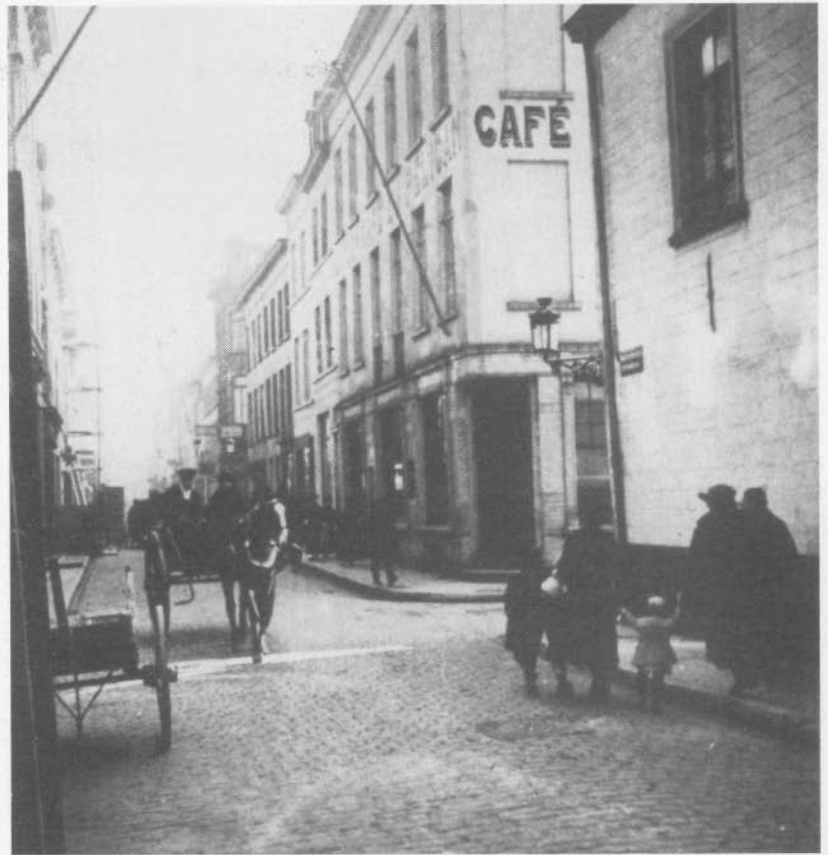
Van 23 april tot en met 25 juli 88 loopt in ons heemmuseum de thematentoonstelling "LITTERAIR TOERISME AAN DE KUST".

De heer SMISSAERT, ons bestuurslid, staat in voor de realisatie.

Meer over deze tentoonstelling in ons mei-nummer.

Openingsdata en -uren van ons museum : zie p. 88 ÷ 98.

2 X DE
WITTE
NONNENSTRAAT

De bijdrage over het orgel in de kerk te Zandvoorde nemen we in résumé over uit : A. FAUCONNIER & P. ROOSE, Het historisch orgel in Vlaanderen. IVa : Provincie West-Vlaanderen. Arrondissementen Brugge en Oostende, Brussel, 1986, p. 653-656 (1).

De Redactie

I. ORGEL

Auteur instrument : Fr. UREEL, Krombeke.
Bouwjaar : 1854, en uitbreiding in 1858.
Er werd gebruikt gemaakt van oudere orgelonderdelen.
Herstellingen : Jos. & P. LONCKE, Esen (volgens een naamplaatje op het orgel aangebracht).

II. INSTRUMENT

Dispositie

Dulciana 4	Cornet (ab cis')
Prestant 4	Salicional 4
Bourdon 8	Doublette 2
Fluit 4	Fourniture
	Basson-Hautbois 8

manuaalomvang : C - f'
geen pedaal

Pijpwerk

Het front heeft houten sierpijpen; vermolmd; zijn allen op een lat genageld (dus tot één geheel samengevoegd, dat nagenoeg onmogelijk uit te nemen is).

Van in origine een niet-sprekend front.

+ binnenpijpwerk :

Nota : omdat het front bijna niet uitneembaar is, kan het pijpwerk hier slechts bij benadering beschreven worden; een gedeelte pijpenmateriaal dateert van vóór 1854.

Cornet : op een aparte pijpenbank; eiken bankje, onderaan met bolusverf geschilderd; 8' gedekt met verschuifbare hoeden, enge mensuur; open 4'-koor, eerder prestantmensuur doch verwijderd naar de kleinste toe; de overige koren in fluitmensuur; onder- en bovenlabia zijn spits ingedrukt; het pijpwerk is gebuild en slecht gestemd.

4'-strijker (Dulciana of Salicional ?) : de grootste met expressions, de kleinste met de stemhoorn gestemd.

open 4' (welk reg. ?) : is in origine met de stemhoorn gestemd geweest.

Bourdon 8 : grenen baspijpen met eiken voorlagen, met bolus geverfd, vermolmd; verder metalen gedekten met verschuifbare hoed.

4' (welk reg. ?) : -

4' (welk reg. ?) : -

Doublette 2 : tamelijk wijde mensuur.

Fourniture : de samenstelling is waarschijnlijk reeds enkele malen gewijzigd.

Basson-Hautbois 8 : in de bas koppen met een soort overkraging; schalbekers in hoog tingehalte; ijzeren stemkrukken die thans verroest zijn; ingeslagen nummering.

Windlade

- eiken sleeplade.
- is thans achterstevoren geplaatst (de Cornet bevindt zich achteraan in de kast en het tongwerk vooraan achter het front).

Tractuur

- mechanische toets- en registertractuur.
- ijzeren registerwalsen.

Klaviatuur

- ingebouwd aan de prospectzijde.
- het toetsbeleg is nieuw.
- registertrekkers op een verticale rij aan weerszijden van het klavier.
- originele registernaamplaatjes.

Windvoorziening

- magazijnbalg.

III. ORGELKAST

- grenenhouten meubel, beschilderd met verschillende soorten eik-imitatie.
- de ornamenten zijn waarschijnlijk van een ouder orgel afkomstig.
- de harp als middenbekroning is geen sculptuurwerk maar een beschildering.
- orgel opgesteld terzijde op het doksaal, met de rugwand tegen de zijmuur; aan de rugwand zijn er deuren, wat er op wijst dat het orgel vroeger anders opgesteld stond.

IV. HUIDIGE TOESTAND (1984)

instrument : is in verval.
meubel : id.
onderhoud : nagenoeg geen meer.

V. ARCHIVALIA

Liber Memorialis / Parochiae B. Mariae Virginis / Zandvoorde /
Decanatus Ghistellensis.

blz. 32 :

6e Orgel : Hij wierd in 't oud kerkje gezet in 1854 door Frans
UREEL van Crombeke voor 1645 ₣.
In 1858 wierd er nog aan den zelfden 50 ₣ betaald voor
nieuwe spelen.
Dezen zelfden orgel wierd in 1910 geplaatst op het
nieuwe Hoogzaal en dient heden nog.

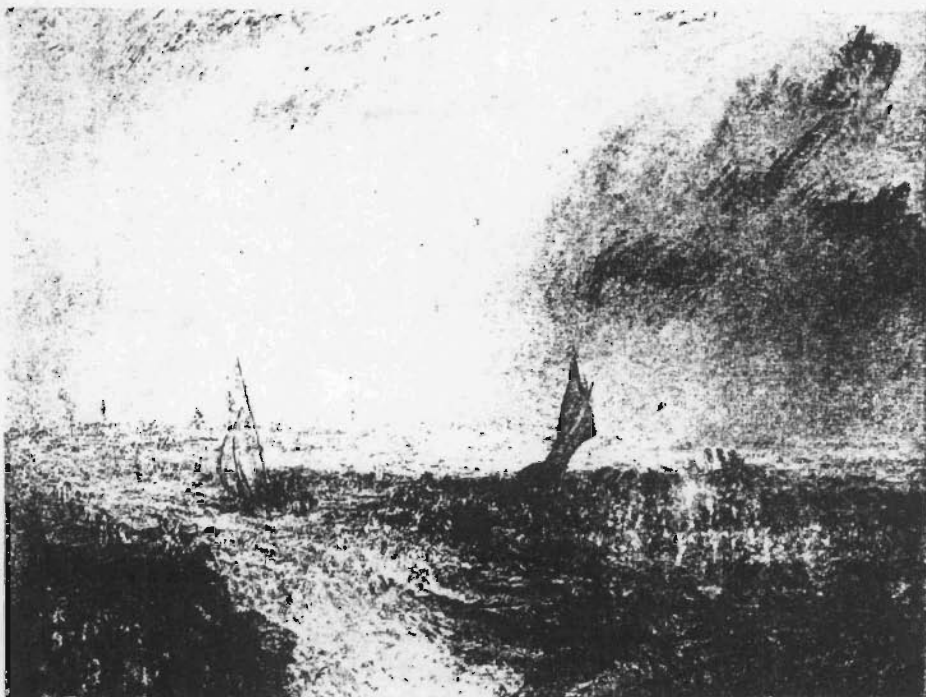
(1) zie bespreking in De Plate 1987/276.

OOSTENDE OP EEN SCHILDERIJ VAN J.M. WILLIAM TURNER

door Norbert HOSTYN

TURNER (Londen, 1775 - Chelsea, 1851) is zonder twijfel Engeland's beroemdste en belangrijkste schilder. De absolute voorloper en profeet van het impressionisme, meer dan 40, 50 jaar voor datum !

In de Neue Pinakothek te München berust een schilderij van hem met als onderwerp de haven van Oostende. Het dateert uit 1844 en de afmetingen zijn 91,8 cm hoog bij 122,3 cm breed. In 1844

werd het door TURNER zelf tentoongesteld in de Royal Academy te Londen, alwaar het veel succes oogstte.

Links in beeld het "kopje" van het Oosterhoofd. Rechts daarvan de vaargeul en uiterst rechts tenslotte het Westerhoofd in perspectief. De zee is woest, de hemelpartij fel bewogen. Op het achterplan doemen - in witte tinten - de profielen van de stad op. Misschien wel het meesterlijkste schilderij dat ooit aan Oostende werd gewijd ?

Het schilderij is niet "naar de natuur", maar een herwerking van schetsen van oudere datum. Sinds 1802 kwam TURNER vaak naar het continent en deed daarbij uiteraard ook Oostende "gateway to England" aan !

Helaast hangt dit heerlijke schilderij te München en niet bij ons !

Lit. : M. BUTLIN & E. JOLL, The paintings of J.W.M. TURNER, New Haven & London, 1977, Nr 407. Neue Pinakothek, München, 1981 (met kleurfoto).

OPGENOMEN MUZIEK EN LIED UIT OOSTENDE EN OMGEVING

COLLECTIE OSTENDIANA (3)

Stedelijke Openbare Bibliotheek

door Robert LEROY

Piet DOMBRECHT (hoorn)

Geboren op 24 maart 1947.

Studeerde aan de muziekconservatoria te Gent en te Amsterdam.

Hij behaalde de 1ste prijzen solfège, hoorn, transpositie, kamermuziek en muziekgeschiedenis.

Hij is leraar hoorn, didactiek en kamermuziek aan het Lemmensinstituut te Leuven, aan het Koninklijk muziekconservatorium te Gent en aan het conservatorium te Brugge.

Hij treedt regelmatig op met het Pentafoonblaaskwintet, - Modern Brass, - Reineke trio en het Simfoniekamerorkest.

Natuurhoorn speelt hij bij Octophorus, La Petite Bande, La Chapelle Royale en Les Musiciens du Louvre.
Hij trad op als solist te Los Angeles, Athene, Graz, Rome en Amsterdam.

1° Quintet opus 79 van August KLUGHARDT; 5 bagatelles van Dirk D'HAESE; Quintet opus 43 van Carl NIELSEN. Pentafoon Blaaskwintet met o.a. Piet Dombrecht, hoorn; Ivan Duval, hobo.
Opgenomen in Klankstudio Steurbaut te Gent.
Tersichore 1982 038; 1LP.

2° Zie : Paul Dombrecht nr 15.

3° Zie : Paul Dombrecht nr 16.

Stephan DOMBRECHT (orgel)

Geboren te Oostende op 14 augustus 1920.

Hij studeerde aanvankelijk aan het Stedelijk Muziekconservatorium van zijn geboortestad met als directeur Jules TOUSSAINT DESUTTER. Hij studeerde er piano en was reeds op zeer jeugdige leeftijd leerling in de hogere graad van Joseph VANROY.

Toch voelde hij zich meer aangetrokken tot het orgel en dit bij het aanhoren van het verbluffende orgelspel van Léandre VILAIN, de toenmalige organist van de Grote Kerk.

Zeer tegen de zin van zijn pianoleraar ging hij orgel studeren te Mechelen aan het Lemmensinstituut. Daarna in 1940 tot 1945 gaat hij zich vervolmaken aan het Koninklijk muziekconservatorium te Gent; hij studeerde er solfège, harmonie, contrapunt, orgel en muziekgeschiedenis.

Bij prof. Flor PEETERS behaalde hij de 1ste prijs orgel met onderscheiding en werd onmiddellijk daarna organist resp. in de Hoofdkerk te Menen, in 1947 te Geluwe. In 1950 werd hij definitief organist benoemd aan de Hoofdkerk te Oostende.

Jarenlang speelde hij er concerten en liet ook vreemde organisten optreden van internationale faam.

Stephan DOMBRECHT concerteerde in vele Belgische steden o.a. in de Sint-Baafskathedraal te Gent, de Sinte-Goedele te Brussel en vele tientallen andere, ook in Nederland.

Als solist trad hij meerdere keren op met het "Belgisch kamerorkest" onder leiding van Georges MAES.

Daarnaast was hij leraar aan het Conservatorium te Oostende. Hij dirigeerde het conservatoriumkoor gedurende 20 jaar.

Als componist werkte hij bijna uitsluitend voor de eredienst : koorwerken en koorbewerkingen.

Hij ging in 1985 op rust, maar zet steeds het concertleven verder.

1° Zie : Paul Dombrecht nr 1.

Ivan DUVAL (hobo, Engelse hoorn)

Geboren op 30 augustus 1950.

Kon. Muziekconservatorium van Oostende. Eerste prijs kamermuziek in 1971 en hoger diploma hobo in 1974 te Brussel.

Is solist bij het Orkest van de Opera voor Vlaanderen.

1° Zie : Piet Dombrecht nr 1.

2° Pro Civitate Brussel 1970 : Nationale muziekwedstrijd snaren, houtblazers, koperblazers met o.a. Cantilène et Divertimento van J. SEMLER-COLLERY.

Ivan Duval, hobo; met pianobegeleiding.

Alpha SP 6011; 1LP.

3° Een land waarin men leven kan van Louis DE MEESTER; tekst van Paul BERKEMAN.
Solisten; Gents Akademiekoor; Volksmuziek 't Kliekske; Hout-
blaasensemble met o.a. Ivan Duval, Engelse hoorn; o.l.v. M.
Van Gijsel.
Opgenomen in Klankstudio Steurbaut te Gent in 1976.
CBS 81533; 1LP.

Steve DUGARDIN

Geboren te Oostende op 9 augustus 1964.
Volgde het Stedelijk Muziekconservatorium te Oostende en nu het
Koninklijk Muziekconservatorium te Antwerpen om een eerste prijs
zang te kunnen behalen.
Is lid van het Koor van Aimée Thonon en van het Collegium Vocale
van Ph. Herreweghe.

1° Renaissance-polyfonie uit de Nederlanden : 19 liederen van
Roland DE LASSUS, Philippus DE MONTE en Giaches DE WERT.
Vokaal en instrumentaal ensemble Currrende met o.a. Steve Dugar-
din, altus, o.l.v. E. Van Nevel.
Opgenomen in de Sinte-Elisabethkapel te Antwerpen op 13-16
maart 1986.
Eufoda 1104; 1CD.

2° Zie : Tonada nr 6.

Michel DUTRIEUE

1° Werk van F. GLORIEUX, F. LISZT en A. SKRJABIN voor piano,
Peter Ritzen, piano. Opnameleiding : Michel Dutrieue voor
het werk van F. LISZT.
R.G Internat. prod. 1985 002; 1LP (uitgave 1984).

Guy DUYCK (componist, dirigent, hobo)

Geboren te Gent op 28 april 1927.
Componist van marsen, kamermuziek, symfonisch werk en muziek
voor blaasorkest. Volgde Koninklijke Muziekconservatorium te
Gent en te Luik. Behaalde vele prijzen tussen 1945 en 1977.
1947 : hoboïst muziekkapel van de 1e Infanteriebrigade in Duitsland.
1959 : Leider Harmonie Vooruit Gent.
1963 tot maart 1978 : dirigent Muziekkapel van de Belgische Zee-
macht.
1963 : Directeur van de Stedelijke Muziekacademie te Ronse.
Concerten in binnen- en buitenland.

1° Vooruits roem : kantate van J. VAN DER MEULEN. Aëgir : gelegen-
heidscompositie, opgedragen aan Vooruit Gent van Guy Duyck.
Vooruit mars van J. VAN RICKSTAL. Van der Heggen-mars van
J. VAN DER MEULEN. Anseelemars van D. STERNEFELD. De Internatio-
nale, mars van F. DE GEYTER. Het versterkt koor "De Anseele-
vrienden" Gent; het Gemengd koor "Volharding" Dendermonde;
Harmonie Voouit Gent o.l.v. G. Duyck.
Opgenomen in 1971 t.g.v. Coop Vooruit 90 : 1881-1971.
C.V.G./01/2; 1LP.

2° Zie : Muziekkapel van de Belgische Zeemacht nr 3.

3° Zie : idem nr 4.

4° Zie : idem nr 5.

5° Zie : idem nr 6.

James ENSOR

- 1° De James Ensor suite (1931) van Flor ALPAERTS. Het Nationaal Orkest van België o.l.v. Louis Weemaels.
Decca LX 133017; 1 plaat 25 cm (uitgave 1952).
- 2° De James Ensor suite (1931) van Flor ALPAERTS. Het Nationaal Orkest van België o.l.v. Louis Weemaels (ook met uitvoering van ander werk).
Decca 173.019; 1LP (uitgave rond 1975).

Louis GASIA (kapelmeester, componist)

Geboren te Hoegaarden op 27 januari 1898. Overleden te Leuven op 15 september 1950.

Eerste prijs harmonie, contrapunt en fuga aan het Brussels Conservatorium. Bariton bij de Muziekkapel van het 4e Karabiniers en later bij de 1e Grenadiers. Luit.-Kapelmeester bij 3e Linie Regiment te Oostende. Na de oorlog 1e Kapelmeester bij de Zeemacht in 1947 tot in 1949 toen hij met rust ging.

Componeerde de Mars van de Belgische Zeemacht en de Mars van de Intendance. Meeste composities zijn voor blaasorkest, zoals Tervaete en Klerken ouvertures; Suite arabe; De Loteling en vele marsen. Dirigeerde een aantal harmonies en fanfares o.a. te Tervuren, Tienen en Zaventem. Was in 1949 directeur van de Muziekacademie van Tienen.

- 1° Zie : Muziekkapel van de Belgische Zeemacht nr 1.
- 2° Zie : idem nr 2.
- 3° Zie : idem nr 3.
- 4° Zie : idem nr 4.

Marc GRAUWELS (fluit)

Geboren in 1954 te Oostende.

Leerling van James Galway (Londen) en Christian Lardé (Parijs). Solist Orkest van de Nationale Opera te Brussel en van Orchestre symphonique RTBF. Leraar Muziekconservatorium te Brussel. Treedt op in de grote buitenlandse festivals over gans de wereld. In 1986 wordt hij gekozen als solo-fluit voor het Wereldorkest o.l.v. C.M. Guilini. Hij speelt ook jazz met het trio van Claude Bolling en tango met "De Geschiedenis van de tango" dat A. PIAZZOLA speciaal voor hem en G. Lukowski componeerde.

- 1° Voici une chanson ... 29 poèmes de Maurice CARÉME dits et chantés par J. Disenhaus sur des musiques de I. DISENHAUS. Muzikale begeleiding met o.a. Marc Grauwels, fluit.
Pavane ADW 7001; 1LP (uitgave 1978).
- 2° Deux interludes voor fluit, viool en klavecimbel van J. IBERT. 10 variaties voor fluit en klavecimbel van G. JACOB. Promenades voor fluit, viool en klavecimbel van B. MARTINU. Marlos grosso Brasileiras voor fluit; klavecimbel en magneetband.
Trio Baroque met o.a. Marc Grauwels, fluit. Opgenomen in 1980.
Pavane ADW 7035; 1LP.
- 3° Dum spiro spero :scénario musical voor fluit en magneetband van J. BRUZDOWICZ en ander werk. Marc Grauwels, fluit : electro-nische realisatie en opname in IPEM te Gent in 1981.
Pavane ADW 7064; 1LP.

- 4° Kwartet in re gr. voor contrabas, fluit, altviool en cello van J.M. SPERGER (en werk van ander componist). J.M. Rollez, contrabas; Marc Grauwels, fluit; P. De Clerck, altviool, E. Carlier, cello.
Pavane ADW 7051; 1LP (uitgave 1982).
- 5° 5 concerto's voor klavecimbel, fluit en viool. Trio Baroque, Maria Piech, klavecimbel; Marc Grauwels, fluit; Jan Poda, viool. Opgenomen in 1982.
Astoria DP 87019; 1CD.
- 6° Musique française pour flûte seule : Thème et variations sur les Folies d'Espagne van M. MARAIS. Suite n° 1 opus 25 van J. BODIN DE BOISMORTIER. Syrinx van Cl. DEBUSSY. Incantation n° 4 van A. JOLIVET. Image opus 38 van E. BOZZA. Danse de la chèvre van A. HONEGGER. Marc Grauwels, fluit.
Opgenomen in Sint-Bavo kerk te Chaumont in 1982.
Pavane ADW 7101; 1LP + 1CD.
- 7° Struggle for pleasure : Tourtour; Struggle for pleasure; Salernes; Close cover; Bresque; Gentleman of leisure Soft Verdict met o.a. Marc Grauwels, piccolo.
Les Disques du Crépuscule 205887; 1 mini LP (uitgave 1983).
- 8° The magic flute : Variations on a theme by Rossini van F. CHOPIN. Carmen fantasy van G. BIZET-F. BORNE. Symphonie concertante in F : Andante van J.B. BREVAL. Sonate in B : Andante-Allegro van G. ROSSINI. Dance of the blessed spirits van C.W. GLUCK. Fantasy on the Magic flute van W.A. MOZART-R. FOBBES. Variations on the European anthem. Marc Grauwels, fluit en -arrangementen : solo-spel of met : Polish Chamber orchestra - European Chamber orchestra.
Opgenomen in de Protestante Kerk Brussel - Koninklijke Kapel.
RTBF DMC 4013; 1 musicassette. DLP 2013; 1LP (uitgave 1987).
DCD 5013; 1CD (uitgave 1987).

(vervolgt)

MONUMENTEN, BEELDEN & GEDENKPLATEN TE OOSTENDE

door Norbert HOSTYN

XLVII - ONTVOERINGSCENE BOVEN DE CINE CAPITOLE, LANGESTRAAT

Aandachtige wandelaars hebben allicht al het grote basrelief (525 X 1200 cm !) opgemerkt boven de ingang van de vroegere Ciné Capicole in de Langestraat. Kitch zeggen de enen. Typisch vijftiger jaren zeggen de anderen. In elk geval een spectaculaire ontvoeringsscène bij de oude romeinen, strijdswagen en een vleugje erotiek inclus. Moeten we niet denken aan "Ben-Hur" ???

Dit basrelief, dat helaas door gebrek aan "recul" niet ten volle kan genoten worden is het werk van de Brugse beeldhouwer Michel POPPE (1). POPPE had sterke banden met Oostende : van 1934 tot 1940 was hij lesgever beeldhouwen aan de Oostendse kunstacademie. Als debutant had hij ook al meegewerkt aan het beeldhouwwerk voor de SS. Petrus- en Pauluskerk en in 1935 beeldhouwde hij een Sint-Paulusbeeld voor de Sint-Janskerk alhier.

(1) Brugge, 8.10.1883-23.12.1976. Studies aan de Brugse kunstacademie en bij Gustaaf PICKERY in diens atelier. Hij voltooide zijn opleiding bij de te Brugge wonende Britse beeldhouwer Alfred GILBERT. Zie : Bénézit, Arto 1979.

Uit het "ADDRESSBUCH DER JETZT BESTEHENDEN KAUFLEUTE UND FABRIKANTEN IN EUROPA", Nürnberg, 1817 - een vroege voorloper van de "Gouden Gids" publiceren we p. 343-344, handelend over Oostende

Ostende.

p. 343

Ein Seehafen mit 11,000 Einwohnern, 5 Stunden von Brügge, mit sehr bedeutendem Handel in allen Waaren. Es sind hier Zucker- und Salzraffinerien, Segeltuchfabriken, Holzmühlen, guter Schiffbau ic. Auch geschehen Ausrückungen auf den Stochfisch- und Heeringfang.

Commissionaire und Schiffsausrüster:

Adamson (James).	Corneau (H.)
Baes de Bal und Comp. (L.)	Declair (Carl).
Bal (Franz von).	Dolecluse und Sohn (J.)
Belleruche (Heinr. Friedr.)	Delmotte und Comp. (Ch.)
Bertram Derym und Comp.	Dovette (Jen. et James).
Borgers (Philipp).	Fottrel (John).

Ostende. Cortryk. (Niederlande).

p. 344

Gregorie und Comp (Georg).	Synaere, Gebrüder.
Lauwers (E.)	Vander Heyde (B.)
Macfeson (A. L.)	Van J seghem Water (A. J.)
Mafsaert (J. P.)	Van J seghem Allaert.
Serruys und Comp. (Jac.)	

Salzraffinerien:

De la Croix (E.)	De Riider (J.)
------------------	----------------

Tuchhandlungen:

Bargie (J.)	Paul (Joseph), mit Leinwand.
De Vander Leep.	Vandamme (J. B.)
Freymann.	

Mit Wein und Likör handeln:

Deny (M. G.)	Staessens (J.)
Deville (L.)	Van J seghem Sohn.
Heillin (J. B.)	Valcke (E.)
Huyghe (J.)	Verbecke (J.)

Mit Spezereyen und Landesprodukten:

Bocks (W.)	Janssens (M.)
Engels (Sebastian).	Sidron Belpaire.
Liebaert.	Van Guyk (M.)

STATION OOSTENDE, een schilderij

Het schilderij dat de achterste muur dekt van de snookerzaal in het Hotel-Restaurant NEW ATLANTIC op de Vindictivelaan (vlak over het station) is, waarschijnlijk, geschilderd door de vader van de Oostendse schilder Maurice BOEL. Het stelt het Oostends station voor.

Het lokaal werd op 23 januari 1949 ingehuldigd. De toenmalige uitbaatster was mevrouw KINT.

J.B. DREESEN

DE HAVEN VAN OOSTENDE IN 1888

In het Rijksarchief te Brugge, onder KAARTEN en PLANNEN nr. 1076, berusten drie mooie foto's van werken die in de haven van Oostende in 1888 werden uitgevoerd.

Het zijn zeer duidelijke foto's van 28 x 38,5 cm getrokken door Charles D'HOY, Gand.

Foto 1 draagt als onderschrift :

Travaux de construction de trois nouveaux postes d'accostage pour les paquebots-poste 1888.

Het is een zicht genomen vanaf de plaats waar nu de Demeybrug ligt met in beeld, de kaaimuur van de RMT in opbouw (de kaaimuur die tot tegen de Demeybrug komt), de haven in de richting van de Geule, het Kaaistation (gebouwd in 1871, zeer mooi) en een reeks huizen van onze kaai.

Foto 2 :

Travaux de rectification du canal de Bruges à Ostende 1888.

Een zicht genomen vanop de brug over de afleidingsvaart (huidige Brandariskaai, verbindingskanaal gegraven in de Hollandse periode als verbinding met de vaart op Brugge, gedempt in 1936). Men ziet een reeks gebouwen op de Oosteroever, de vuurtoren, het Kaaistation.

Foto 3 :

Construction d'un nouveau banc de carénage 1888.

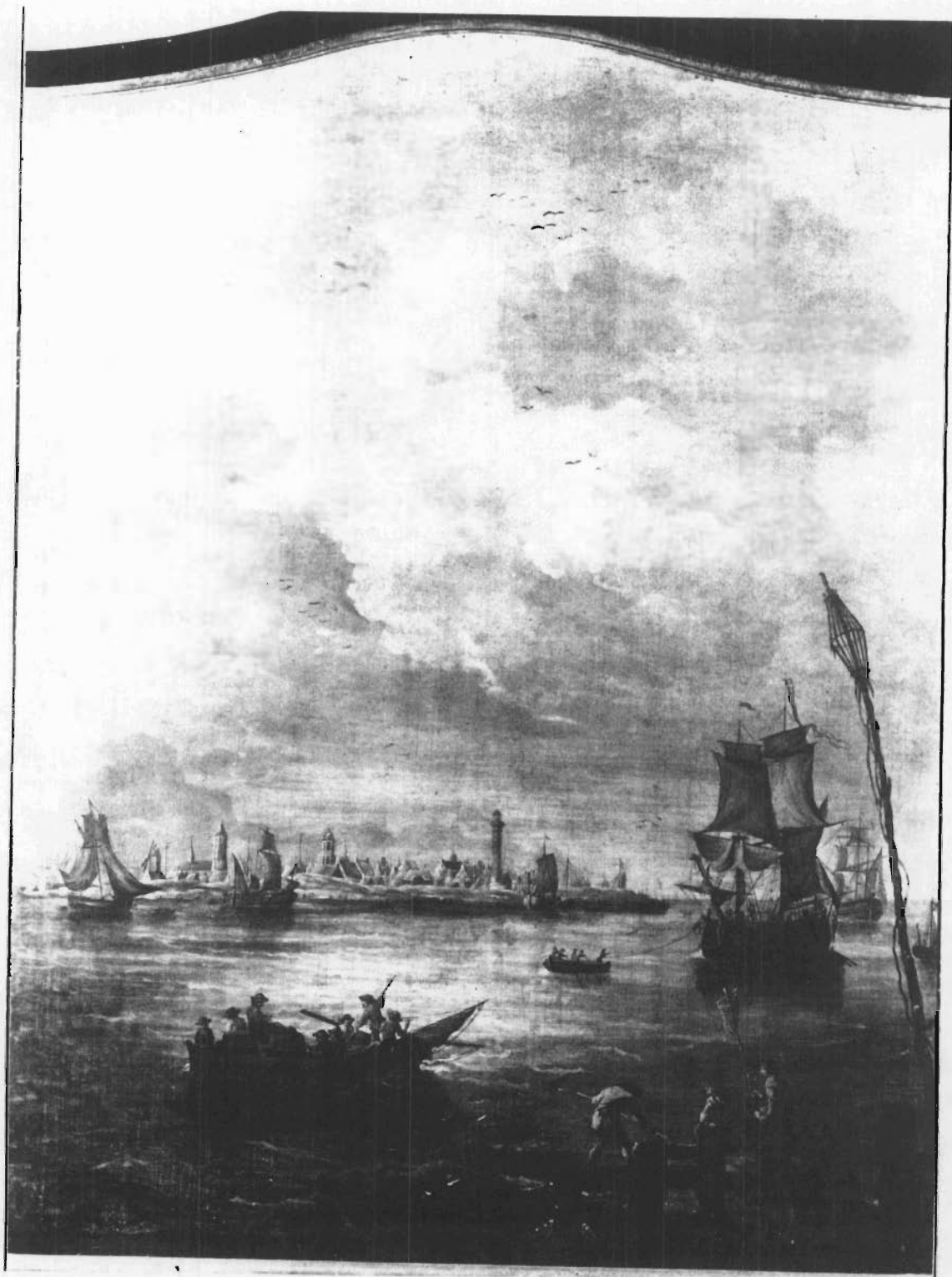
Zicht van de graafwerken voor de kuisbank (tussen de huidige vismijn en de RMT dok). In de verte ziet men de twee havenstaketsels en enkele gebouwen die tussen vuurtoren en Geule lagen.

J.B. DREESEN

IN DIT NUMMER

- blz. 98 : J. COOPMAN : De laatse stuiver.
- blz. 99 : G. BILLIET : Het Oostendse Lunapark.
- blz. 105 : N. HOSTYN : Jan De Clerck, kunstschilder (7).
- blz. 108 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek.
- blz. 113 : Orgels in groot Oostende (15)
- blz. 114 : N. HOSTYN : Oostende op een schilderij van W. Turner.
- blz. 115 : R. LEROY : Opgenomen muziek en lied uit Oostende en omgeving - collectie Ostendiana (3).
- blz. 119 : N. HOSTYN : Monumenten, beelden § gedenkplaten - XLVII.
- blz. 120 : Uit "Adressenbuch der jetzt bestehenden Kaufleute".
J.B. DREESEN : Station te Oostende, een schilderij.
- blz. 121 : J.B. DREESEN : De haven van Oostende in 1888.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

JAN GAREMIJN
De haven van Oostende
Brussel, privéverzameling.